

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive research) มุ่งศึกษาสภาพ ปัญหา และข้อเสนอแนะในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการแต่ละขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี เอกสาร ตำรา สภาพข้อมูลและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และเนื้อหาสาระของการวิจัยให้ครอบคลุมเนื้อหา ทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2) กำหนดกรอบและแนวคิดในการวิจัย เป็นการประมวลความรู้จากเรื่องที่ศึกษาวิจัยทั้งหมด มากำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และขอบเขตการวิจัย

3) กำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็น 2 กลุ่มคือ

3.1 บุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

3.2 ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ได้แก่ ผู้ดำรงตำแหน่งครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และ ผู้อำนวยการโรงเรียน รวมทั้งผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว

4) สร้างเครื่องมือในการวิจัยโดยยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดขึ้นเป็นหลัก เสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบให้ข้อเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข

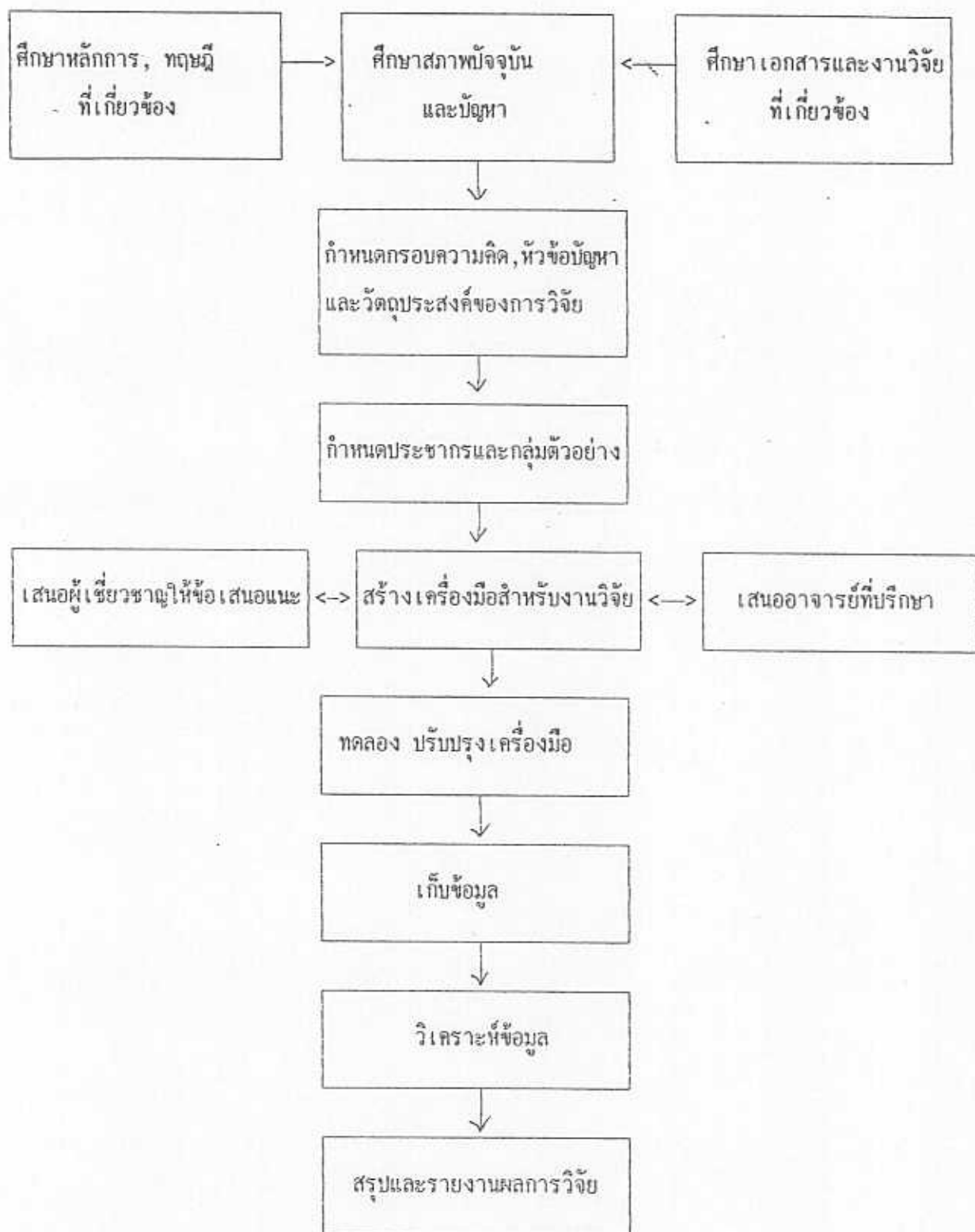
5) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ เพื่อหาความเที่ยงของเครื่องมือโดยกำหนดพื้นที่ในการทดลอง คือ สำนักงานการประถมศึกษาทั้งอำเภอสระใคร จังหวัดหนองคาย โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 28 คน หลังจากนั้น จึงปรับปรุงให้เป็นเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ต่อไป

6) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเครื่องมือฉบับที่สมบูรณ์ที่ได้รับปรุงแก้ไขแล้ว เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามที่กำหนดในการวิจัย ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการได้ข้อมูลกลับคืน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 95

7) วิเคราะห์ข้อมูล หลังจากที่ได้ข้อมูลจากเครื่องมือที่ส่งให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามแล้ว โดยหาค่าสถิติตามประเภทของแบบสอบถามนั้น ๆ และแปลผลการวิจัย

8) สรุปและรายงานผลการวิจัย

จากขั้นตอน วิธีการดำเนินการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปเป็นแผนภูมิ ขั้นตอนการดำเนินการ วิจัยได้ดังนี้



แผนภูมิที่ 5 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

(1) บุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษอำเภอ ข้าราชการพลเรือนในสำนักงาน

การประถมศึกษาอำเภอ ข้าราชการครูช่วยปฏิบัติราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 316 คน

(2) ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 838 คน

รวมทั้งสิ้น 1,154 คน

2) กลุ่มตัวอย่าง

จากจำนวนประชากรดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางของ R.V.Krecie และ D.W.Morgan (ประยูร อาษานาม, 2534) และกำหนดขั้นตอนในการ สุ่มตัวอย่าง ตามสัดส่วนของประชากรแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วสุ่มอย่างง่าย (Sample random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 440 คน

รายละเอียดจำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังได้แสดง ไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นบุคลากรในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

สพอ./ก.	จำนวน				รวม	
	บุคลากรในสำนักงาน		ผู้บริหารโรงเรียน		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง		
เมืองอุดรธานี	31	17	121	44	152	61
กุมภวาปี	26	15	77	26	103	41
บ้านดุง	19	11	72	24	91	35
บ้านดือ	20	11	73	24	93	35
เพ็ญ	20	11	72	24	92	35
หนองหาน	18	10	76	26	94	36
น้ำโสม	12	7	30	9	42	16
ศรีธาตุ	15	8	40	12	55	20
หนองวัวซอ	13	7	31	10	44	17
กุดจับ	17	9	41	12	58	21
โนนสะอาด	15	8	34	10	49	18
วังสามหมอ	13	7	28	8	41	15
สร้างคอม	13	7	22	6	35	13
ไชยวาน	13	7	23	6	36	13
หนองแสง	12	7	17	4	29	11
นาูง	12	7	17	4	29	11
กู่แก้ว	11	6	17	4	28	10
พิบูลย์รักษ์	12	7	16	4	28	11
ทุ่งฝน	11	6	15	4	26	10
ประจักษ์ศิลปาคม	13	7	16	4	29	11
รวม	316	175	838	265	1,154	440

ที่มา : สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การสร้างเครื่องมือ

- (1) ศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาที่ประกอบด้วย แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหาร หลัก และระบบการบริหารการศึกษา บทบาท หน้าที่ ภารกิจของ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
- (2) กำหนดกรอบแนวคิด และขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (3) สร้างเครื่องมือวิจัยตามกรอบแนวความคิด วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (4) เสนอร่างเครื่องมือต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อหาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct validity) ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)
- (5) นำเครื่องมือไปทดลองใช้เพื่อหาความเที่ยง (Reliability)
- (6) นำค่าความเที่ยง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรึกษา และปรับปรุง แก้ไขเครื่องมือ
- (7) สร้างเครื่องมือฉบับสมบูรณ์

2) ลักษณะของเครื่องมือ

เป็นแบบสอบถาม 2 ลักษณะ คือ แบบเลือกตอบ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบเลือกตอบจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน ในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 28 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

- 1) ด้านการวางแผน
- 2) ด้านการจัดองค์การ
- 3) ด้านการวินิจัยสั่งการ
- 4) ด้านการควบคุม กำกับ นิเทศติดตาม และประเมินผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 20 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ

- 1) ด้านการวางแผน
- 2) ด้านการจัดองค์การ
- 3) ด้านการวินิจฉัยสั่งการ
- 4) ด้านการควบคุม กำกับ นิเทศติดตาม และประเมินผล

ตอนที่ 4 แบบสอบถาม ข้อเสนอแนะในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 28 ข้อ และเป็นแบบสอบถามที่ลักษณะปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ

ผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1-4 ได้แก่ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ผู้ช่วยหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษาพิเศษอำเภอ ข้าราชการพลเรือนในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ข้าราชการครูช่วยปฏิบัติราชการในสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และผู้บริหารโรงเรียน

แบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้

- | | |
|---|---|
| 5 | หมายความว่า สภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีการปฏิบัติมากที่สุด |
| 4 | หมายความว่า สภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีการปฏิบัติมาก |
| 3 | หมายความว่า สภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีการปฏิบัติปานกลาง |
| 2 | หมายความว่า สภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีการปฏิบัติน้อย |
| 1 | หมายความว่า สภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด |

แบบสอบถามตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารงาน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า
ให้คะแนน ดังนี้

- | | | |
|---|-------------|--|
| 5 | หมายความว่า | มีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในระดับมากที่สุด |
| 4 | หมายความว่า | มีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในระดับมาก |
| 3 | หมายความว่า | มีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในระดับปานกลาง |
| 2 | หมายความว่า | มีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในระดับน้อย |
| 1 | หมายความว่า | มีปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ในระดับน้อยที่สุด |

แบบสอบถามตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า
ให้คะแนนดังนี้

- | | | |
|---|-------------|---|
| 5 | หมายความว่า | ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงาน
ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในระดับมากที่สุด |
| 4 | หมายความว่า | ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงาน
ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในระดับมาก |
| 3 | หมายความว่า | ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงาน
ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในระดับปานกลาง |
| 2 | หมายความว่า | ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงาน
ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในระดับน้อย |
| 1 | หมายความว่า | ควรดำเนินการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงาน
ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ในระดับน้อยที่สุด |

3) การตรวจสอบเครื่องมือ

(1) ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 6 คนตรวจสอบ ความตรงตามโครงสร้าง ความตรงตามเนื้อหา และตรงตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด โดยสามารถวัดได้ครอบคลุมครบถ้วน ตามเนื้อหาที่ต้องการให้วัด และวัดได้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตลอดจนความชัดเจนของภาษา

(2) นำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุตรดิตถ์ จังหวัดหนองคาย เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (r) ของ Cronbach ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยงเท่ากับ 0.93

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น นำใบเสนอขออนุญาตจากผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี เพื่อขอเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

2) ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ออกหนังสืออนุญาตถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

3) ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ทุกสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ในจังหวัดอุดรธานีให้ช่วยเหลือ ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน พร้อมนัดหมายวันที่จะ เดินทางมารับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

4) ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองในบางส่วนของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ แต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเก็บรวบรวมไม่ครบตามกำหนด

5) แบบสอบถามที่ผู้วิจัยส่งไปทั้งสิ้น 440 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 440 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรม SPSS/PC+ ดังนี้

1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 1 เป็นแบบเลือกตอบ (Checklist) วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ (f) และหาค่าร้อยละ (%)

- 2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 3) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานของหัวหน้าการ
ประถมศึกษาอำเภอ ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 4) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานของหัวหน้าการประถมศึกษา
ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 5) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด นำมาประกอบความเรียง
- 6) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2-4 แบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์เพื่อ
เปรียบเทียบหาความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่างความคิดเห็นของบุคลากรในสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ กับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ทดสอบโดยใช้ T-test
- 7) เกณฑ์การแปลผลข้อมูล เกณฑ์ในการแปลความหมายระดับค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ ดังนี้
 - 4.50 - 5.00 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหา หรือควรปรับปรุงแก้ไข
ในระดับมากที่สุด
 - 3.51 - 4.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหา หรือควรปรับปรุงแก้ไข
ในระดับมาก
 - 2.51 - 3.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหา หรือควรปรับปรุงแก้ไข
ในระดับปานกลาง
 - 1.51 - 2.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหา หรือควรปรับปรุงแก้ไข
ในระดับน้อย
 - 1.00 - 1.50 หมายความว่า มีการปฏิบัติหรือมีปัญหา หรือควรปรับปรุงแก้ไข
ในระดับน้อยที่สุด

3.6 การนำเสนอผลการวิจัย

สำหรับการนำเสนอผลการวิจัย ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์
ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียงตามลำดับที่ของตาราง ซึ่งเป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังจะได้นำเสนอในบทต่อไป